

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
FRANCESCO DEPASQUALE**

Seduta tat-23 ta' Settembru, 2013

Avviz Numru. 480/2010

**Charles u Mary Grace konjugi Gauci (ID 459342M u ID
217645M)
vs
Anthony Grima (ID 84161M) u Cristino Grima (ID
573362M)**

Il-Qorti,

Rat ir-rikors promotur ippresentat fil 11 ta' Novembru 2010 fejn ir-rikorrenti talbu lill-Qorti tikkundanna lill-intimat ihallsuhom is-somma ta' sebat elef, hames mija u hames Euro (€7,505) rapprezentanti danni sofferti mill-istess rikorrenti f'telf ta' sigar bhala konsegwenza ta' tfigh ta' kimika fl-ghalqa biswi mahduma mill-intimati, liema kimika wasslet ghal mewt mhux naturali ta' hafna sigar tal-frott, kif ukoll danni kkawzati lill-hajt divizorju in vista ta' xoghlijet li ghamlu l-intimati.

Rat ir-risposta tal-intimati ippresentata fil-25 ta' Jannar 2011 fejn huwa cahdu illi qatt ghamlu xi hsara lis-sigar tar-rikorrenti u sahqu illi attwalment kienu r-rikorrenti li kienu qed jaghmlu hsara lilhom, peress illi tellghu hamrija mal-

hajt tas-sejjeigh bir-rizultat illi l-ilma li kien jipperkola mill-ghalqa tal-intimati ghal gewwa l-ghalqa tar-rikorrenti qed jinzamm gewwa l-ghalqa tal-intimati, bi hsara lill-intimati.

Rat l-affidavit ta' **Charles Gauci, Grace Gauci, Maria Coleiro** li tigi oht ir-rikorrenti Grace Gauci, u **Oreste Cauchi** li jigi habib tar-rikorrenti, lkoll ippresentati fl 14 ta' Dicembru 2010.

Rat l-istima tad-danni mahlufa u maghmula mill-espert agrikolu Peter Agius, ippresentata fit 13 ta' Jannar 2011.

Rat l-affidavit tal-intimati **Cristinu Grima** u **Anthony Grima** ippresentati fit 8 ta' Frar 2012.

Rat ir-rapport tal-Perit Joseph Attard ippresentat fit 8 ta' Frar 2012 mill-intimat Anthony Grima, bid-dokumentazzjoni kollha maghha annessa.

Rat ir-rapport tal-Perit Daniel Micallef ippresentat fis-27 ta' April 2012 mir-rikorrenti flimkien ma dokumentazzjoni maghha annessa.

Semghet ix-xhieda tal-espert agrikolu **Peter Agius** moghtija quddiem dina l-Qorti fis 27 ta' April 2012.

Semghet ix-xhieda in kontro ezami tar-rikorrent **Charles Gauci** moghtija fl-4 ta' Gunju 2012.

Semghet ix-xhieda u kontro ezami tal-intimat **Cristinu Grima** moghtija fid 19 ta' Ottubru 2012.

Semghet ix-xhieda tal-**Perit Joseph Attard**, prodott mill-intimati, moghtija fit 3 ta' Dicembru 2012.

Semghet ix-xhieda tal-**Perit Daniel Micallef**, prodott mir-rikorrenti, moghtija fit 3 ta' Mejju 2013.

Zammet access fuq il-post in kwistjoni nhar it-13 ta' Mejju 2013 fl-16.00, presenti l-partijeit assistiti mill-avukati rispettivi taghhom.

Semghet it-trattazzjoni tal-abbli difensuri tal-partijiet.

Ikkunsidrat.

Il-kawza odjerna tikkoncerna kwistjoni illi qamet bejn il-partijiet, li ghandhom ghelieqi illi huma adjacenti lill xulxin, bl-ghalqa tal-intimati ffit aktar 'l fuq bhala oghli minn dik tar-rikorrenti, bir-rizultat illi l-ilma jiskula minn l-ghalqa tal-intimati ghal gewwa l-ghalqa tar-rikorrenti.

Skond il-provi kif prodotti kif ukoll l-access illi sar fuq il-post, jirrizulta illi l-intimati juzaw l-ghalqa kollha fit-tul taghha ghal produzzjoni ta' prodotti agrikoli. Mill-banda l-ohra, ir-rikorrenti, illi jghixu ukoll f'dar mibnija f'tali ghalqa,

jutilizzaw nofs l-ghalqa fit-tul taghha mit-triq 'l gewwa ghat-tkabbir ta' sigar ta' diversi tipi, kemm ornamental kif ukoll tal-frott, u d-dar taghhom hija f'l-ewwel nofs tal-ghalqa, filwaqt illi t-tieni nofs tal-ghalqa tintuza ghal produzzjoni ta' prodotti agrikoli.

Jirrizulta ukoll, skond il-provi migbura u l-access illi sar, li fl-ewwel nofs tal-ghalqa tar-rikorrenti, fejn hemm mizruha diversi sigar tal-frott u ornamental, fil-parti tal-ghalqa illi tmiss mal-ghalqa tal-intimati, hemm diversi sigar ta' tipi differenti li mietu recentement kif ukoll sigar ohra li jidhru li saritilhom hsara. Ir-rikorrenti jikkontendu illi dawna saritilhom hsara u sahansitra uhud mietu rizultat ta' kimika velenuza mitfugha mill-intimati fl-eghlieqi taghhom fil-vicinanza tal-hajt divizorju filwaqt illi l-intimati jikkontendu illi tali sigar mietu rizultat ta' mard.

Jirrizulta mill-provi prodotti illi, mument minnhom, l-intimati kienu ghamlu gandott fl-ghalqa taghhom, permezz taz-zappun tul il-hajt divizorju kollu fejn hemm is-sigar fil-propjeta tar-rikorrenti, sabiex jigi evitat illi l-eghruq tas-sigar li kienu jinsabu fil-propjeta tar-rikorrenti. jghaddu fl-ghalqa taghhom Sussegwentement, ffit xhur wara, tali gandott sar permezz ta' apparat mekkaniku u thaffer sal-livell tal-blat. Eventwalment, dana il-gandott inghalaq.

Ir-rikorrenti jikkontendu illi gewwa tali gandott, l-intimati tefghu hafna kimika intiza biex toqtol il-haxix u eventwalment imlew il-gandott bl-ilma sabiex tali kimika timxi ghal gewwa l-ghalqa tar-rikorrenti. L-intimati, da parte taghhom, jikkontendu illi huma kienu uzaw il-kimika unikament sabiex jinqatel il-haxix hazin illi trabba gewwa l-gandott, u l-kimika li uzaw huma hija intiza unikament sabiex jinqatel il-haxix hazin u biex biex jinqatlu s-sigar.

Dwar il-konsegwenzi tal-kimika li kien hemm, ir-rikorrenti jikkontendu illi, ffit wara li kien tkabbar il-gandott permezz ta' apparat mekkaniku, kienet ghamlet xita qawwija u l-kimika kompliet tipperkola taht il-hamrija biex toqtol is-sigar tieghu. Bhala rizultat ta' dan, f'periodu ta' sena, uhud mid-dwieli illi kien hemm mal-hajt tas-sejjieh divizorju mietu filwaqt illi hafna ohra sofrew hafna, filwaqt illi inqredu ukoll diversi sigar tar-rumien u hafna sigar ohra tar-rummien u Bajtar ta' San Gwann sofrew hafna hsarat. Ir-rikorrenti jikkontendu ukoll illi sigra tal-kappar illi kienet kbira hafna u antika hafna mietet ghal kollox.

Ikkunsidrat

Illi, tul il-proceduri quddiem dina l-Qorti, il-partijiet ikoll ippresentaw rapport ta' Periti *ex parte* sabiex jiddeskrivu l-art in kwistoni u l-problemi illi kien hemm. Tali rapport it-tnejn kienu informattivi izda bl-ebda mod ma setghu jifgħu dawl fuq il-vera kwistjoni tal-kaz, ossija jekk is-sigar mietux rizultat ta' kimika jew ta' mard.

Illi r-rikorrenti, madanakollu, ippresenta rapport ta' espert agrikolu, Peter Agius, illi, fix-xhieda tieghu quddiem dina l-Qorti sahaq kategorikament illi s-sigar ma kienux mietu rizultat ta' mard izda kienu mietu rizultat tal-fatt illi għalhom xi haga ohra, possibbilment avvelenament bil-kimika. Huwa sahaq illi seta jasal għal tali konkluzjonijiet għax sigar ohra tal-istess tip izda li kienu f'partijiet ohra tal-għalqa ma kienux mietu u kienu għadhom b'sahhithom, haga illi ma kienetx tigris kieku kien hemm attwalment il-mard.

Illi l-Qorti ma tara ebda raguni għalhekk ma għandhiex tistrieħ fuq il-konkluzjonijiet mil-huqa mill-espert agrikolu imqabba mir-rikorrenti peress illi, għalkemm kien espert *ex parte*, certament kien l-unika espert imressaq mill-partijiet li kien kompetenti fil-kamp rikjest biex jagħti ragunijiet għalhekk is-sigar hdejn il-hajt divizorju fl-għalqa tar-rikorrenti kienu mietu.

Illi apparti minn hekk, jigi rilevati illi l-argument mressaq mill-intimati illi ma kienux avvelenaw is-sigar peress illi l-velenu li uzaw huwa intiz unikament għal haxix hazin huwa wiehed totalment fallaci, peress illi huwa magħruf li velenu uzat f'kwantitajiet oghla minn dawk preskritti jista jwassal għal hsara irrevokabbli, u dana jghoddu kemm għal bnedmin kif ukoll għas-sigar.

Ikkunsidrat

Illi, mill-provi prodotti u aktar precizament mir-rapport tal-espert agrikolu, huwa ikkwantifika d-danni sofferti mir-rikorrenti fis-sigar li kellhom ir-rikorrenti fis-somma totali ta' sebat elef, mija u hames Euro (€7,105), kif jidher aktar fid-dettal fir-rapport tieghu li jidher a fol 27 sa 29 tal-process, liema konkluzjonijiet ma humiex ser jigu hawn ripetuti.

Jidher ukoll, minn tali rapport, illi l-hsarat illi saru fil-hajt tas-sejjeħ gew ikkwantifikati fil-valur ta' erbħa mitt Euro (€400).

Illi tul il-provi kollħa, irrizulta illi r-rikorrenti kienu juzaw tali sigar tal-frott ġħall-konsum personali tagħħom u tal-ħbieb u familjari tagħħom. Ma jidher minn imkien illi huwa kienu ibieħħ dana il-prodott lill-terzi. Madanakollu, tenut kont tal-fatt illi d-danni kif milħuqa ħuma kkalkolati fuq il-prodott illi kull sigra setħet tagħti tul periodu ta' zmien, il-Qorti ma tistax ma tinnutax illi l-fatt li l-prodott kien jintuza ġħal uzu personali ma ġħandħu bl-ebda mod iwassal ġħal xi tnaqqis fil-valur tad-danni. Dana qieħħed jingħad peress illi, in vista tal-fatt li s-sigar naqsu milli jagħtu l-prodott tagħħom, f'kaz li r-rikorrenti riedu jottjenu tali prodott minn terzi, ħuma kellħom ta' bilfors jixtruh bil-prezz indikat mill-espert. Il-fatt jekk r-rikorrenti attwalment xtrawx tali prodott jew le ma ġħandu jkollu ebda rilevanza f'dan il-kaz.

Konkluzjoni

Il-Qorti

Wara illi rat il-provi kollħa prodotti, qieset id-dokumentazzjoni kollħa u saħansitra ġħamlet access fuq il-post.

Tħħaddi biex taqta u tiddeciedi il-kaz billi

Tiħħad l-eccezzjonijiet kollħa tal-intimati

Tilqa t-talbiet attrici u, filwaqt li tilliwida d-danni sofferti fl-ammont ta' sebat elef, ħames mija u ħames Euro (€7,505)

rappresentanti ħsarat lill diversi sigar fil-parti tal-ġħalqa tar-rikorrenti illi tinstab vicin mal-ġħalqa tal-intimati kif ukoll ħsarat fil-hajt divizorju u

Tikkundanna lill-intimati in solidum ihallsu lir-rikorrenti is-somma ta' sebat elef, ħames mija u ħames Euro (€7,505), bl-imħħax mid-data tas-sentenza sad-data tal-pagament effettiv.

Spejjez kollħa tal-kawza odjerna ikunu a karigu tal-intimati in solidum.

< Sentenza Finali >

Kopja Informali ta' Sentenza

-----TMIEM-----